

Talousarvio 2024 ja -suunnitelma 2025-2026

KH 16.10.2023 § 281

Valmistelija Talousjohtaja Anne Vuorjoki

Kaupunginhallitus on hyväksynyt talousarvion 2024 ja -suunnitelmavuosien 2025-2026 laadintaohjeen 19.6.2023 pitämässään kokouksessa. Laadintaohjeeseen sisältyvän käyttötalouden raamin mukaan tilikauden tulos saisi olla enintään 890 338 euroa alijäämäinen.

Toimialat ovat jättäneet omat esityksensä vuoden 2024 talousarvioksi 30.9.2023 mennessä ja sen jälkeen kaupunginhallitus on linjannut valmistelua 3.10. pitämässään iltakoulussa.

Kaupunginjohtajan johdolla käytyjen talousarvion tasapainottamisneuvottelujen ja kuntaliitolta saatujen uusien verotuloennusteiden jälkeen vuoden 2024 tulos näyttää 3 718 689 euroa alijäämäiseltä.

	Raami	LTK	KJ (tilanne 16.10.)	Muutos LTK -> KJ €	Muutos LTK -> KJ %
Toimintatuotot	13 543 050	13 110 635	13 321 355	210 720	1,6 %
Toimintakulut	-69 592 148	-70 503 161	-70 602 774	-99 613	0,1 %
Toimintakate	-56 049 098	-57 392 526	-57 281 419	111 107	-0,2 %
Verotulot	48 918 000	48 913 000	48 985 000	72 000	0,1 %
Valtionosuudet	12 300 000	10 636 970	10 636 970	0	0,0 %
Vuosikate	5 109 662	2 098 204	2 281 311	183 107	8,7 %
Tilikauden tulos	-890 338	-3 901 796	-3 718 689	183 107	-4,7 %

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus Kaupunginhallitus toteaa tämänhetkisen talousarvion valmistelutilanteen ja evästä valmistelijoita talouden tasapainottamisessa sekä jatkaa talousarvion 2024 ja suunnitelman 2025-2026 käsittelyä seuraavissa kokouksissaan.

Päätös Hyväksyttiin.

KH 06.11.2023 § 302

Valmistelija Taloussuunnittelija Peppi Sarkkinen

Talousarviota on valmisteltu kaupunginhallituksen edellisen kokouksen evästysten mukaisesti.

Talousarvion valmistelutilanne 6.11.2023:

	Raami	LTK	KJ (tilanne 6.11.)	Muutos LTK -> KJ €	Muutos LTK -> KJ %
Toimintatuotot	13 543 050	13 110 635	13 328 307	217 672	1,7 %

Toimintakulut	-69 592 148	-70 503 161	-70 779 170	-276 009	0,4 %
Toimintakate	-56 049 098	-57 392 526	-57 450 863	-58 337	0,1 %
Verotulot	48 918 000	48 913 000	48 985 000	72 000	0,1 %
Valtionosuudet	12 300 000	10 636 970	10 103 230	-533 740	-5,0 %
Vuosikate	5 109 662	2 098 204	1 578 127	-520 077	-24,8 %
Tilikauden tulos	-890 338	-3 901 796	-4 421 873	-520 077	13,3 %

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus Kaupunginhallitus toteaa tämänhetkisen talousarvion valmistelutilanteen ja evästää valmistelijoita talouden tasapainottamisessa sekä jatkaa talousarvion 2024 ja suunnitelman 2025-2026 käsittelyä seuraavissa kokouksissaan.

Päätös Hyväksyttiin.

KH 20.11.2023 § 324

Valmistelija Talousjohtaja Anne Vuorjoki

Kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta ja – suunnitelmasta säädetään Kuntalain 110 §:ssä.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. (21.5.2021/419).

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa

Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota.

Kaupunginjohtajan esitys vuoden 2024 talousarvioksi ja vuosien 2025–2026 suunnitelmavuosiksi liitteenä.

Talousarviokirja 2024 ja -suunnitelma 2025–2026 sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan ja investointi- ja rahoitusosan sekä henkilöstölinjaukset ja henkilöstösuunnitelman sekä tytäryhteisöjen talousarviotavoitteet ja talousarviotiedot.

	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	13 682 207	13 687 759	13 698 579
Toimintakulut	-71 130 083	-74 723 060	-74 563 683
Toimintakate	-57 447 876	-61 035 301	-60 865 104
Verotulot	49 035 000	49 962 000	51 381 000
Valtionosuudet	10 103 230	14 806 350	15 816 480
Vuosikate	1 631 114	3 673 809	6 273 136
Tilikauden tulos	-4 368 886	-2 326 191	273 136

- Esittelijä Kaupunginjohtaja Kujala Jukka
- Päätösehdotus Hyväksytään talousarvioesitys 2024 sekä suunnitelmavuodet 2025-2026 ja esitetään se edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.
- Päätös
- Merkittiin pöytäkirjaan asian käsittelyn aikana pidetty ryhmien neuvottelutauko klo 21:48-22:14.
- Merja Aalto esitti, että Pirkkiön koulun osalta edetään kouluverkkotyöryhmän esityksen mukaisesti ja esitys raukesi kannattamattomana.
- Päivi Pukero esitti päiväkodin ehdollisen suunnittelumäärärahan 50 000 euron lisäämistä vuodelle 2024.
- Asiasta käydyn keskustelun aikana Jari Hast esitti Merja Aallon kannattamana Kaakamon koulun poistamista lakkautettavien koulujen listalta.
- Puheenjohtaja totesi, että koska keskustelun aikana oli tehty kaupunginjohtajan päätösesityksestä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä.
- Puheenjohtaja esitti, että ne kaupunginhallituksen jäsenet, jotka kannattavat kaupunginjohtajan tekemää päätösesitystä, äänestävät "jaa", ja ne kaupunginhallituksen jäsenet, jotka kannattavat Jari Hastin ja Merja Aallon kannattamaa päätösesitystä, että Kaakamon koulu poistetaan lakkautettavien koulujen listalta ja rahat palautetaan suunnitelmavuodelle 2026, äänestävät "ei".
- Äänestysesitys hyväksyttiin.
- Nimenhuudon mukaan suoritetussa äänestyksessä annettiin 1 "jaa" ääntä (Antti Kaarlela) ja 10 "ei" ääntä (Olli Rainio, Jari Sainmaa, Risto Välimaa, Merja Aalto, Jari Hast, Marja-Liisa Husa, Vilho Tikkanen, Päivi Pukero, Outi Rämö ja Ismo Säily), joten kaupunginhallituksen päätökseksi oli tullut hyväksyä Jari Hastin tekemä ja Merja Aallon kannattama päätösesitys.
- Hyväksyttiin esitykset muilta osin ja päätettiin tarkentaa tarvittaessa valtionosuudet seuraavassa kokouksessa.

Valmistelija

Talousjohtaja Anne Vuorjoki

Valtiovarainministeriö ilmoitti 17.11.2023, että Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvä rahoituksen siirto kunnilta hyvinvointialueille tarkistetaan vuonna 2023 vastaamaan kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaisia siirtyvien palveluiden järjestämisen kustannuksia sekä verotulojen osalta tietoja vuoden 2022 valmistuneesta verotuksesta.

Valtiovarainministeriö tiedotti että, tarkistuksesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen yhteydessä säädettyssä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (57 §). Koska kuntien tuloista kunnallisveroprosenttia on jo leikattu 12,64 prosenttiyksikköä vuodelle 2023, on kustannusten ja tulojen erotus säädetty tasattavaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta tehtävänä vähennyksenä tai lisäyksenä vuodesta 2024 lukien. Vuoden 2023 osalta vähennys tai lisäys on säädetty tehtäväksi jälkikäteen vuosina 2024 ja 2025.

Valtionosuuden lisäsiirrolla varmistetaan uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä. Vuoden 2022 verotus valmistui lokakuun lopussa. Lopullisten verotulotietojen perusteella laskettu valtionosuuden vähennystarve poikkeaa aiemmin arvioidusta tasosta. Vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa pysyväksi valtionosuuden vähennykseksi arvioitiin 224 milj. ja vuotta 2023 koskeva osuus 112 milj. euroa. Verotuksen valmistuminen muuttaa edelleen vuoden 2024 valtionosuuksia siten, että pysyvä vähennys kuntien valtionosuuksiin kasvaa yhteensä 501 milj. euroon. Vuotta 2023 koskeva määräaikainen osuus vuodelle 2024 kasvaa yhteensä 250 milj. euroon.

Muutokset eivät vaikuta hyvinvointialueiden rahoituksen tasoon, joka määräytyy kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen vuoden 2022 nettokustannusten perusteella.

Maanantaina 20.11.2023 klo 16.40 Valtiovarainministeriö ilmoitti peruvansa perjantaina 17.11.2023 antamansa ilmoituksen siten, että Valtiovarainministeriö valmistelee täydentävän esityksen hallitukselle kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain muuttamisesta. Esitys annettiin eduskunnalle 23. marraskuuta.

Esityksen mukaan:

Vuotta 2023 koskeva jälkikäteinen valtionosuusvähennys siirretään vuosien 2024 ja 2025 sijasta tehtäväksi vuodesta 2025 lukien ja jaetaan kolmelle vuodelle 2025–2027 (57 §:n 4 mom.).

Lisäksi vuodelle 2024 valtionosuuteen lisätään 192 miljoonan euron määräaikaisesti (34,70 euroa asukasta kohden). Vastaava määrä valtionosuutta vähennetään vuosina 2025–2027, vuosittain 64 miljoonaa (11,57 euroa asukasta kohden).

Valtiovarainministeriö antoi 23.11.2023 kuntia koskevat uudet valtionosuuslaskelmat vuosille 2024-2027.

Tornion osalta uusien laskelmien mukaan valtionosuudet ovat vuonna 2024 9 881 660 euroa, jossa vähennystä edellisiin laskelmiin nähden 221 570 euroa. Vuonna 2025 valtionosuudet ovat 13 008 520 euroa, jossa vähennystä edellisiin laskelmiin nähden 1 797 830 euroa. Vuonna 2026 valtionosuudet ovat 13 617 280 euroa, jossa vähennystä edellisiin laskelmiin nähden 2 199 200 euroa. Valtionosuuden muutoksilla on vaikutus kaupungin talousarviovuoden 2024 sekä suunnitelmavuosien 2025–2026 tulos- ja rahoituslaskelmiin.

	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	13 682 207	13 687 759	13 699 479
Toimintakulut	-71 130 083	-74 723 140	-75 280 422
Toimintakate	-57 447 876	-61 035 381	-61 580 943
Verotulot	49 035 000	49 962 000	51 381 000
Valtionosuudet	9 881 660	13 008 520	13 617 280
Vuosikate	1 409 544	1 875 899	3 358 097
Tilikauden tulos	-4 590 456	-4 124 101	-2 641 903

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus Hyväksytään talousarvioesitys 2024 sekä suunnitelmavuodet 2025-2026 ja esitetään ne edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Päätös Hyväksyttiin.

KV 11.12.2023 § 129
3574/02.02.00/2023

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättää:

Päätösehdotus hyväksyä liitteenä olevan talousarvion 2024 ja -suunnitelman 2025-2026.

Päätös Kaupunginjohtaja esitteli talousarvion keskeisiä painopistealueita ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja korosti puheenvuorossaan kaukokatseisen taloussuunnittelun merkitystä myös tulevien vuosien talouden tasapainon säilyttämiseksi, ja mainitsi tästä esimerkkinä yllättävän valtionosuuksien muutoksen viime hetken valmistelussa. Toisaalta Tornion sijainti liikenteen, teollisuuden sekä geopolitiikan solmukohdassa avaa uusia elinvoimaa vahvistavia mahdollisuuksia. Puheenjohtaja kiitti hallitusryhmän työskentelyä tasapainoisen talousarvion valmistelusta ja esitti talousarvion 2024 ja -suunnitelman 2025-2026 valtuustolle hyväksyttäväksi.

Valtuustoryhmien puheenvuorot käytettiin seuraavasti:
Risto Välimaa, Keskustan valtuustoryhmä

Jari Sainmaa, Tornion perussuomalaisten valtuustoryhmä
Taava Vanhala, Tornion sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä
Toni Keränen, Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Antti Kaarlela, Tornion kokoomuksen valtuustoryhmä
Erkki Hurtig, Tornion kristillisten valtuustoryhmä
Raija Lummi, KOKO Tornion valtuustoryhmä

Ryhmäpuheenvuoroissa valtuustoryhmien puheenjohtajat totesivat valmistelua tehdyn hyvässä yhteistyössä, tavoitteena ratkaista taloushaasteita kuntalaisten ostovoima säilyttäen. Talousarviovalmistelua haastoivat ulkoapäin tulevat paineet, esimerkiksi valtion ilmoittama valtionosuusmuutos loppuvuodesta, ja vaikeitakin päätöksiä jouduttiin tekemään, muun muassa kouluverkkoa koskeva päätös taloudellisin ja pedagogisin perustein. Veto- ja pitovoimaa sekä elinvoimaa eri väestöryhmien arkeen tuovat talousarvion kärkihankkeet, muun muassa investoinnit liikkumiseen sekä valoisa näkymä teollisuuden ja liikenneinfran investointien osalta.

Ryhmäpuheenvuoroissa sekä asiasta käydyssä keskustelun aikana Vasemmistoliiton valtuustoryhmän puheenjohtaja Toni Keränen esitti valtuustoryhmänsä esityksenä Kristillisdemokraattien Erkki Hurtigin ja KOKO Tornion Raija Lummin kannattamana, että Pirkkiön koulun osalta edetään kouluverkkojärjestelmän esityksen mukaan ja määrärahat lisätään talousarvioon ja suunnitelmavuosille.

Puheenjohtaja totesi, että koska keskustelun aikana oli tehty kaupunginhallituksen päätösesityksestä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja esitti, että ne kaupunginvaltuuston jäsenet, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät "jaa", ja ne kaupunginvaltuuston jäsenet, jotka kannattavat Toni Keräsen tekemää Erkki Hurtigin ja Raija Lummin kannattamaa esitystä, äänestävät "ei".

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Nimenhuudon mukaan suoritetussa äänestyksessä annettiin 32 "jaa" ääntä ja 10 "ei" ääntä yhden (1) valtuutetun ollessa poissa, joten kaupunginvaltuuston päätökseksi oli tullut hyväksyä kaupunginhallituksen esitys.
